

پروژه کنترل خطی باربد طاهرخانی ۴۰۱۲۰۴۹۳

پروژه کنترل خطی فهرست مطالب

ول رسم نمودار بود <i>ی</i>	سوال او ۱.۱	١
٠وم نوع سيستم		7
سوم روش تحلیلی	سوال س ۱.۳ ۲.۳	۲
چهارم بهره مجاز	سوال ج ۱.۴	۴
بنجم پاسخ پله		۵
ئىشم كنترلر نهايى		۶
عفتم بخش اول	سوال ه ۱.۷ ۲.۷	٧

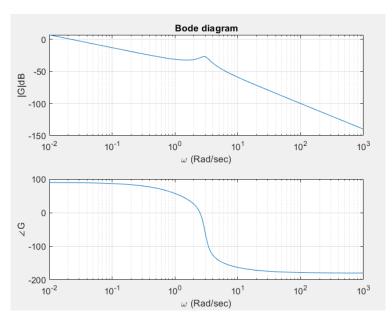
۱ سوال اول

داده های استخراج شده را با استاده از دستور semilog رسم می کنیم فقط قبلش داده های اندازه را تبدیل به دسی بل می کنیم.

```
subplot(2,1,1);
db=20*log10(Data.magnitude);
semilogx(Data.omega,db);
title('Bode diagram')
xlabel('\omega (Rad/sec)');
ylabel('|G|dB');
grid on;
subplot(2,1,2);
semilogx(Data.omega,Data.phase);
xlabel('\omega (Rad/sec)');
ylabel('\omega (Rad/sec)');
ylabel('\omega (Rad/sec)');
grid on;
```

Code 1: Bode Data

۱.۱ رسم نمودار بودی

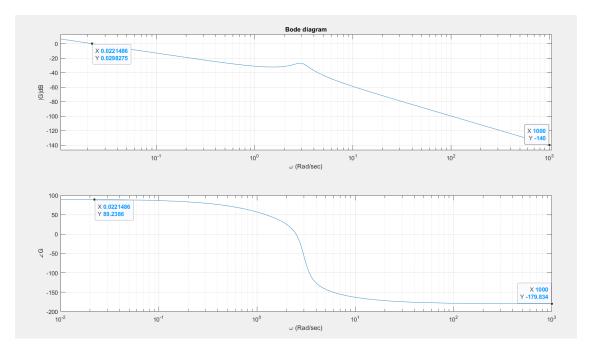

شکل ۱: نمودار بودی دیتا

۲ سوال دوم

۱.۲ نوع سیستم

روی نمودار سیستم فرکانس گذر بهره و فاز را پیدا می کنیم تا حاشیه فاز و بهره را مشخص کنیم.

شکل ۲: حاشیه فاز و بهره

فرکانس گذر بهره :

$$|G|=0\rightarrow\omega_g=0.02214$$

فرکانس گذر بهره کوچکی داریم پس سیستم کند است و میتوانیم همین فرکانس را روی نمودار فاز پیدا کنیم تا حاشیه فاز را بدست اوریم :

$$\angle G = 89.23 \rightarrow Pm = 180 + 89.23 = 269.23$$

Pm = -90.77

فركناس گذر فاز:

 $\angle G = -180 \rightarrow \omega_p = \infty$

در بی نهایت به فاز منفی 180 می رسیم پس :

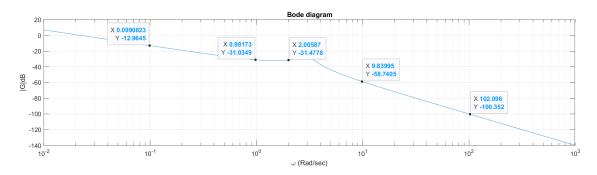
 $Gm = \infty$

با توجه که اینکه ححاشیه فاز کوچکتر است از صفر است سیستم ناپایدار است. و بخاطر شیب اولیه منفی بیست تیپ یک است.

باربد طاهرخانی ~~۴۰۱۲۰۴۹۳~~

۲.۲ مرتبه سیستم

برای پیدا کردن مرتبه سیستم که همان تعداد قطب سیستم است کافی است ببینیم شیب نمودار بهره چگونه تغییر کرده

شکل ۳: شیب در نمودار بهره

$$\omega = 10^{-1} \ to \ \omega = 10^{0}$$

شیب نمودار در این بازه:

$$-31.08 + -12 = -20dB/Decade$$

پس یک قطب در این فرکانس داریم که قطب در مبدا است، سراغ بازه بعدی میرویم:

$$\omega = 10^0 \text{ to } \omega = 2$$

شیب نمودار در این بازه:

$$-31.034 + 31.47 = 0dB/Decade$$

پس یک صفر وجود دارد که بعلاوه بیست دسی بل شیب صفر میشود. به سراغ بازه بعدی میرویم:

$$\omega = 10^1 \ to \ \omega = 10^2$$

شیب نمودار در این بازه:

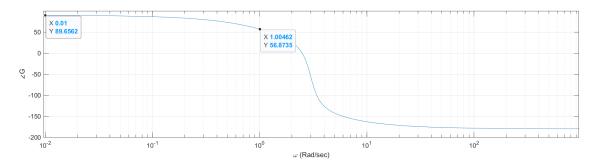
$$-108+58=-40dB/Decade$$

پس دو قطب دیگر در بین این فرکاس هست و در نهایت همین شیب تا اخر می ماند پس در کل یک صفر و سه قطب داریم پس مرتبه سیستم 3 است.

۳.۱ میزان تاخیر سیستم

میزان تاخیر سیستم در نمودار فاز در واقع باعث کاهش فاز به اندازه $t_{d\omega}$ می شود پس:

$$t_d = \frac{d\phi}{d\omega}$$

پس برای پیدا کردن تاخیر اختلاف فاز در در دو فرکاس مختلف را پیدا می کنیم یک جورایی شیب معادله خط واصل این دو را پیدا می کنیم:

$$\omega = 0 \rightarrow \phi = 90$$

$$\omega = 1 \rightarrow \phi = 56.87$$

حالا باید جفت یارامتر ها از جنس رادیان باشند پس:

$$t_d = \frac{(90 - 56.87)2\pi/360}{0 - 1} = -0.578sec$$

تقریبا نیم ثانیه تاخیر در این سیستم حاکم است.

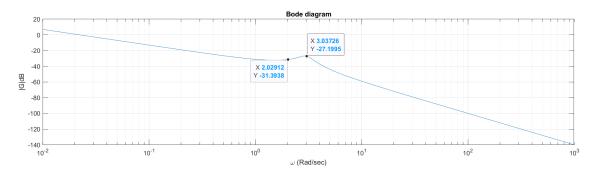
۴.۲ کمینه فاز بودن سیستم

باید ببینیم صفر غیر کمینه فاز داریم یا خیر، دلیل دیگر وجود صفر اختلاف فاز 270 درجه ای فرکانس پایین و بالا است که با سه قطب که یکیش در مبدا است توجیه نمیشود. یک قطب در مبدا در همه جا منفی درجه اختلاف فاز ایجاد میکند البته فاز از مثبت نود شروه شدع که این اختلاف فاز 180 درجه ای حاکم بر سیستم را نشان میدهد. که دو قطب در سیستم تنها -180 درجه اختلاف ایجاد میکند پس نیاز به منفی نود درجه دیگر اختلاف فاز است که این یا با یک قطب پایدار یا با یک صفر غیر کمینه فاز توجیه میشود، وجود قطب رد میشود چون در نمودار بهره شیب فرکانس بالا -100 است که اگر قطب دیگر داشتیم با وجود چهار قطب شیب فرکانس بالا باید -100 میشد ولی این صفر است که باعث میشود با وجود سه قطب شیب منفی چهل بشود پس این فاز منفی نود که به ان احتیاج داریم با صفر غیر کمینه فاز توجیه میشود. پس با وجود صفر غیر کمینه فاز سیستم نیز غیر کمینه فاز است.

۳ سوال سوم

۱.۳ روش تحلیلی

از سوال دوم فهمیدیم که سه قطب پایدار و یک صفر غیرکمینه فاز داریم حالا باید نقاط شکست در نمودار بهره را پیدا کنیم:

شکل ۴: نقاط شکست در نمودار بهره

خب در فرکانس های پایین شیب 20dB است این وجود s در مخرج را نشان میدهد بعد یک نقطه شکست در نقطه دو داریم که شیب را صفر می کند که اثبات کردیم از نمودار فاز که منفی نود درجه ایجاد باید بکند این صفر غیر کمینه فاز است پس یک s-2 در صورت داریم یک نقطه شکست در فرکانس s داریم بعد شیب بصورت s بخاطر وجود اورشوت کوچکی هم که دارد s نزدیک به صفر دارد نخست فرض میکنیم s بصورت s بصورت s بصورت s بصورت s بصورت زیر است.

$$G = \frac{K(s-2)}{s(s^2 + 3s + 9)}$$

حالا به سراغ پیدا کردن k میرویم اگر نمودار بهره را برای K=1 رسم کنیم:

و با نمودار اصلی مقایسه کنیم : در فرکانس صفر نمودار اصلی بهره 6dB ولی در K=1 بهره ما در : فرکانس صفر بهره دلخواه را بدهد : فرکانس صفر بهره دلخواه را بدهد

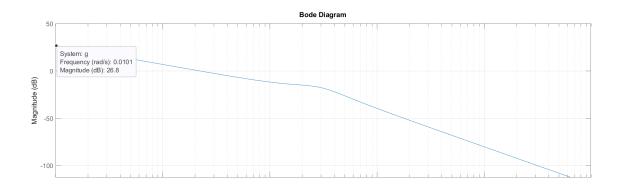
$$6dB = 20\log(K) + 26dB$$

$$k = 0.1$$

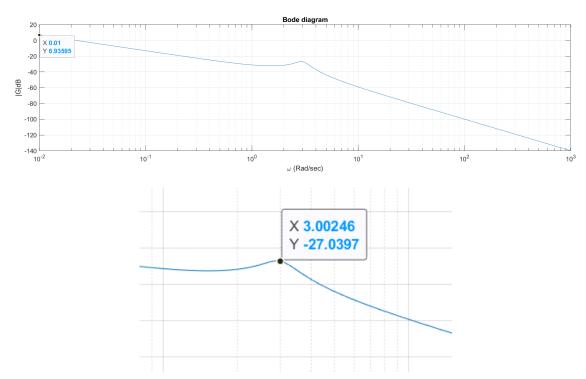
با پیدا کردن گین باید ¢ منسب پیدا کنیم زیرا ان اورشوت لازم را سیستم حدس زده شده ندارد تابع تبدیل را بصورت زیر در نظر بگیرید:

$$G = \frac{0.1(s-2)}{s(s^2 + \alpha s + 9)}$$

حالا بهره را در فرکانس سه در نمودار اصلی پیدا می کنیم:

بهره برابر a است، از این طریق α را پیدا میکنیم:

$$|G(3)|dB = -27 \rightarrow |G(3)| = 0.0446683$$

$$s = j\omega$$

$$\frac{0.1\sqrt{\omega^2 + 4}}{\omega(\sqrt{\alpha^2\omega^2 + (9 - \omega^2)^2})} = 0.04466$$

ېروژه کنترل خطي

 $\omega = 3$ در ازای

$$\alpha = \frac{\sqrt{13}}{0.4466 * 9} = 0.8967$$

الفا تقریبا 0.9 میشود و 0.15 و است.

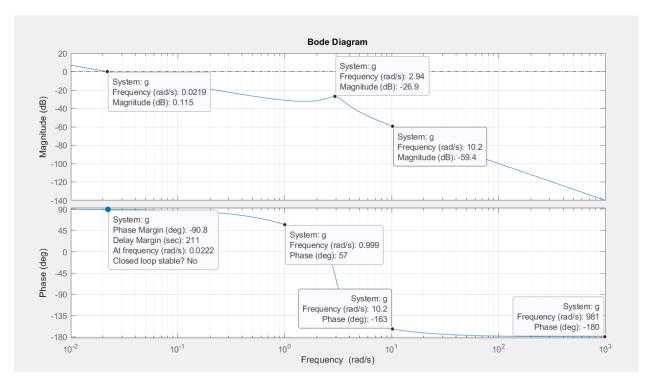
فرم كلى تابع تبديل

$$G = \frac{0.1(s-2)}{s(s^2 + 0.9s + 9)}$$

و فرم استاندارد برابر است با (گین منفی که در سوال دوم به ان اشاره شد حالا دیده میشود):

$$G = \frac{\frac{-2}{90}(1 - 0.5s)}{s(\frac{s^2}{9} + 0.1s + 1)}$$

نمودار بودی سیستم حدس زده شده:

۲.۳ بخش امتیازی

حال همین تابع تبدیل را با استفاده از متلب بدست می آوریم: (مرتبه و تعداد صفر سیستم را در سوال دوم ۳ بدست اوردیم.)

```
% Extract data
omega = Data.omega; % Angular frequency (rad/sec)
magnitude = Data.magnitude; % Magnitude
phase_deg = Data.phase; % Phase in degrees
6 % Convert phase from degrees to radians
phase_rad = deg2rad(phase_deg);
9 % Create a frequency response model using Bode data
10 H = magnitude .* exp(1i * phase_rad); % Frequency response
12 % Create a frequency response model in FRD (Frequency Response Data) format
sys_frd = idfrd(H, omega, 0);
15 % Identify the transfer function from frequency response data
den = 3; % Denominator order
num = 1; % Numerator order
sys_tf = tfest(sys_frd, den, num);
20 % Display the estimated transfer function
21 disp('Transfer Function:');
22 sys_tf
```

Code 2: Find transfer function

تابع تبدیل بدست امده:

شكل ۵: تابع تبديل متلب

۱.۲.۳ استفاده از GUI

برای استفاده از این روش این کد را می زنیم:

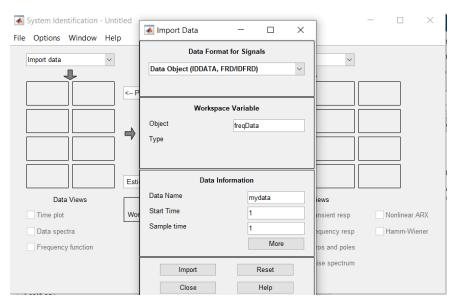
```
omega = Data.omega;
magnitude = Data.magnitude;
phase_deg = Data.phase;

phase_rad = deg2rad(phase_deg);

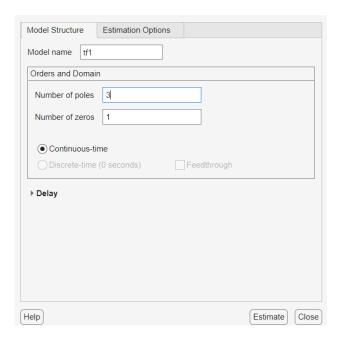
H = magnitude .* exp(1i * phase_rad);%freq response
%FRD (Frequency Response Data)
freqData=frd(H,omega,0);
```

Code 3: Find transfer function

در گام بعد در کامندویندو systemIdentification را تایپ میکنیم این صفحه باز می شود بعد گزینه $transfer\ function$ را می زنیم و freqData را انتخاب می کنیم. بعد انتخاب روی گزینه

و می زنیم فقط قبلش تعداد قطب و صفر سیستم که در سوال دو پیدا کردیم را میگذاریم و در نهایت روی سیگنال خروجی کلیک میکنیم تا تابع تبدیل مورد نظر را دریافت کنیم و میتوانیم با workspace با workspace آن را در workspace داشته باشیم.

Model name:	tf1				
Color:	[0,0,1]	[0,0,1]			
From input "u1" to output "y1": 0.1 s - 0.2			^		
s^3 + 0.9 s^2 + 9 s Name: tf1					
Continuous-time identified transfe	r function.				
Parameterization: Number of poles: 3 Number of	zeros: 1		~		
	Diary and Notes				
% Details about Estimation Data % Import freqData			^		
<pre>% Transfer function estimation Options = tfestOptions; Options.Display = 'on';</pre>					
Options.InitialCondition = 'zero'	;				
tf1 = tfest(freqData, 3, 1, Optio	ns)		~		
Show in LTI Viewer					

۴ سوال چهارم

برای استفاده از روش راث معادله مشخصه سیستم را بدست می آوریم :

$$Close\ Loop \to \frac{KL(s)}{1+KL(s)}$$

$$1 + KL(s) = 1 + \frac{K(0.1s - 0.2)}{s^3 + 0.9s^2 + 9s} \rightarrow \Delta(s) = s^3 + 0.9s^2 + (9 + 0.1K)s - 0.2K$$

جدول راث:

$$\begin{array}{c|cccc} s^3 & 1 & 9+0.1K \\ s^2 & 0.9 & -0.2K \\ s^1 & 8.1+0.29K & 0 \\ s^0 & -0.2K & 0 \end{array}$$

همه سطر ها باید مثبت باشند:

$$-0.2K>0\to K<0$$

$$8.1 + 0.29K \rightarrow K > -27.93$$

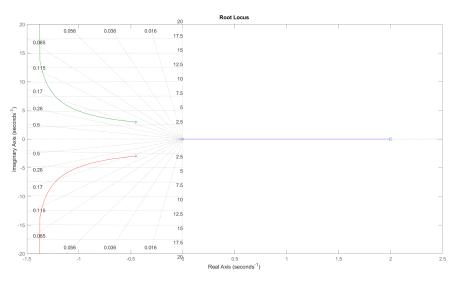
در نتیجه اشتراک این دو :

۱.۴ بهره مجاز

-27.93 < K < 0

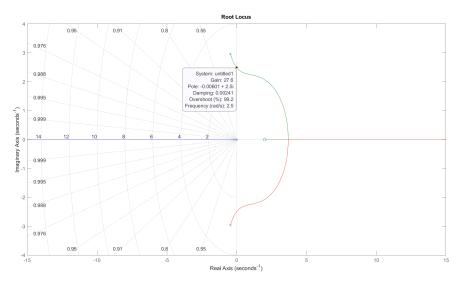
۵ سوال پنجم

مکان هندسی سیستم را به ازای K > 0 رسم می کنیم:

K>0 شکل ۶: مکان هندسی

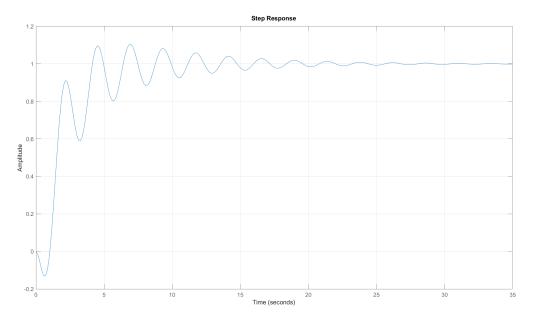
همان جور که مشاهده می کنید به دلیل صفر غیر کمینه فاز، قطب روی مبدا در ازای افزایش بهره به سمت صفر می رود و همیشه این قطب در حالت حلقه بسته ناپایدار و سمت راست محور موهومی است. پس با کنترلر تناسبی یا همان بهره ثابت نمیشود این سیستم را پایدار کرد مگر اینکه بیایم و K < 0 بگیریم، مکان هندسی را به ازای K < 0 منفی رسم می کنیم:

K < 0 شکل ۷: مکان هندسی

۱.۵ پاسخ پله

خب همون جور که می بینید در ازای K < 0 سیستم پایدار است برای نمونه پاسخ پله به ازای K = -27.93

آندرشوت اولیه بخاطر صفر غیر کمینه فاز است و تاخیر سیستم را نشان می دهد.

۲.۵ طراحی PI یا PD

۱.۲.۵ طراحی دستی

با گین مثبت که امکان طراحی وجود ندارد بخاطر صفر غیر کمینه فاز که قطب در مبدا سمتش می رود پس می آییم برای نمونه یک کنترلر PI با گین منفی طراحی میکنیم :

$$k = -14$$

همان جور که می بینید فرکانس گذر بهره:

$$\omega_g = 0.225$$

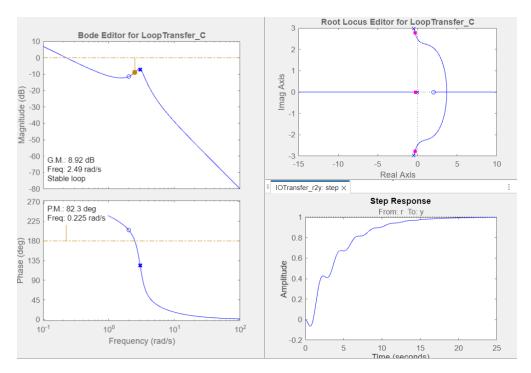
کنترلر *PI*:

$$C = 1 + \frac{\epsilon \omega}{s} \ , \epsilon = 0.05$$

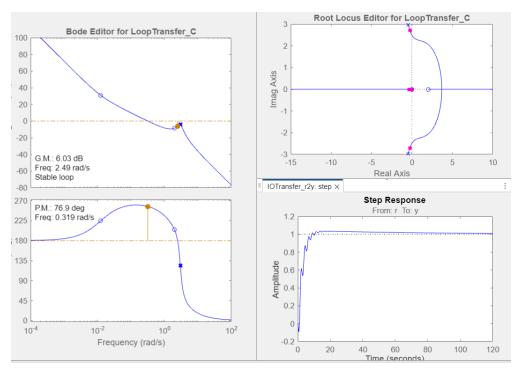
$$-14(1+\frac{0.0125}{s})$$

میشود برای سریع کردن هم یک PD گذاشت

پروژه کنترل خطی ______ بروژه کنترل خطی _____

شكل ٨: مشخصات سيستم با بهره ثابت

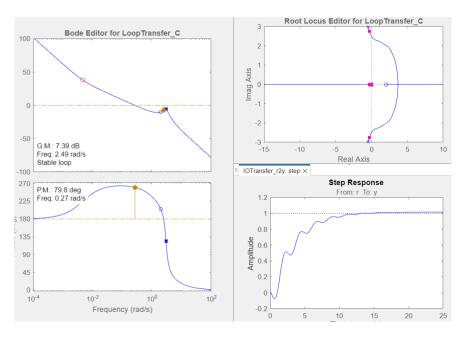

شكل ٩: مشخصات سيستم با كنترلر

۲.۲.۵ طراحی با متلب با pidtuning شرایط دلخواه را میگیم و کنترلر تحویل می گیریم:

Compensator						
C ▼	= -0.05639 x	(1 + 2.1e+02s)				
Select Loop to Tune LoopTransfer_C ▼						
Specifications						
Tuning method Robust	response time	•				
Controller Type: PID		•				
Desig	gn with first order der	ivative filter				
Design mode: Time		▼				
«	ı	<u> </u>	7.411			
Slower	Response Time	Faster	\(\frac{1}{3}\)			
	1		0.8365			
Aggressive	Transient Behavior	Robust				
Help		Update Compens	ator Close			

شكل ١٠: كنترلر دلخواه

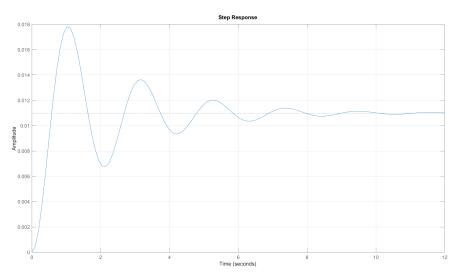
شكل ۱۱: مشخصات سيستم

۶ سوال ششم

با حذف کردن این موارد سیستم باقی مانده بصورت زیر می شود:

$$G = \frac{0.1}{s^2 + 0.9s + 9}$$

پاسخ پله این سیستم بصورت زیر است:

همان جور که میبینید خطای ماندگارش فاجعه است علاوه بر آن نیاز داریم اورشوت بین 10 تا 15

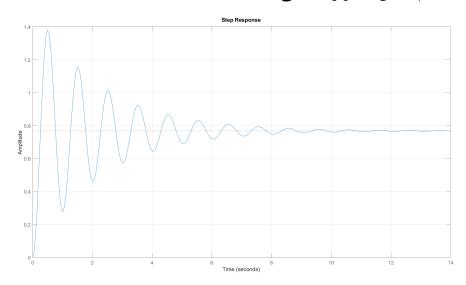
درصد باشد. . زمان نشست ده ثانیه باشد.

اول با یک بهره ثابت سعی میکنیم خطا را بهبود دهیم سعی میکنیم خطای ماندگار را تا 0.7 مقدار یک برسانیم.

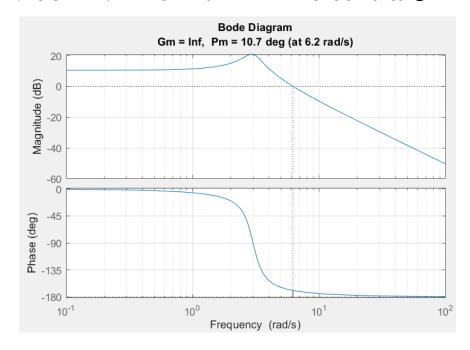
$$\frac{1}{1+K_p} = \frac{1}{1+K\frac{0.1}{9}} = 0.3$$

$$K = 300$$

پاسخ پله سیستم با این کنترلر تناسبی:

حالا نوبت تصحیح اورشوت و زمان نشست است، بودی این سیستم جدید را رسم میکنیم :

4.17.494 باربد طاهرخانی

اورشوت ده درصد باشد یعنی:

$$10 = 100e^{\frac{-\pi\zeta}{\sqrt{1-\zeta^2}}}$$

$$ln(0.1) = \frac{-\pi\zeta}{\sqrt{1-\zeta^2}} = -2.30$$

$$5.3 = \frac{\pi^2 \zeta^2}{1 - \zeta^2}$$

$$\zeta^2 = 0.36 \rightarrow \zeta = 0.6$$

مقدار فازی که باید به سیستم اضافه گردد برابر است با :

$$\phi = 100\zeta = 60$$

$$\phi_m = 60 - 10 + \epsilon = 55$$

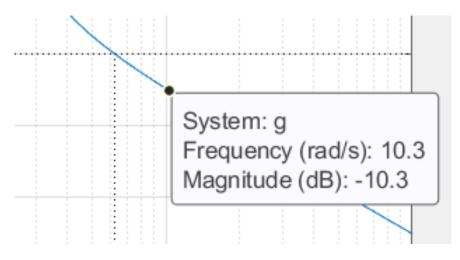
پس اول یک پیش فاز طراحی می کنیم:

$$\alpha = \frac{1 - sin\phi_m}{1 + sin\phi_m}$$

$$\phi_m = 55 \rightarrow \alpha = 10$$

فرکانسی را پیدا کنید:

$$20\log G(\omega) = -10\log \alpha$$

شکل ۱۲: فرکانس مورد نظر

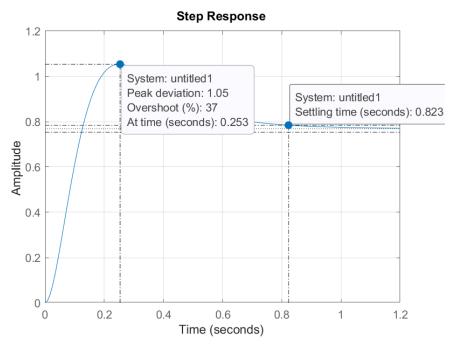
$$T = \frac{1}{\omega\sqrt{\alpha}}$$

$$T = \frac{1}{10 \times 3.1} = 0.035$$

كنترلر برابر است با:

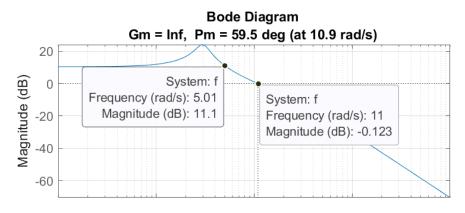
$$\frac{1 + 0.35s}{1 + 0.035s}$$

خروجي :

شكل ١٣: ياسخ يله با ييش فاز

زمان نشست بسیار خوب است ولی مشکل اورشوت است پس یک پس فاز طراحی می کنیم تا با کم کردن پهنای باند به جواب دلخواه برسیم.

شکل ۱۴: فرکانس گذر بهره

برای کم کردن اورشوت فرکانس گذر بهره را از ده می اوریم روی پنج. پس یک لید طرح می کنیم که:

 $20\log\alpha + |G(\omega)|dB = 0$

$$\alpha = 10^-0.5 = 0.316$$

در ادامه:

$$\frac{1}{\alpha T} = \frac{\omega}{10}$$

$$T=6.32$$

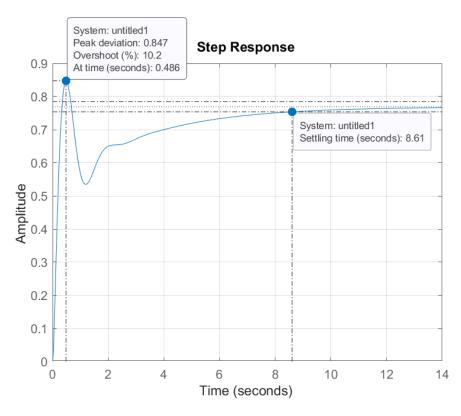
پس فاز برابر میشود:

$$\frac{1+2s}{1+6.32s}$$

۱.۶ کنترلر نهایی

بصورت ليد لگ است:

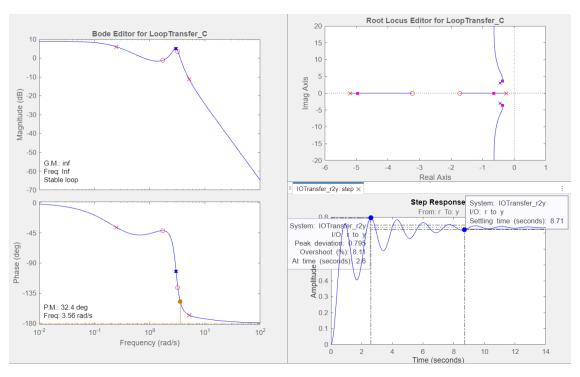
$$300 \frac{1+2s}{1+6.32s} \frac{1+0.35s}{1+0.035s}$$

شکل ۱۵: پاسخ پله نهایی

۲.۶ طراحی با متلب

در sisotool سیستم را تعریف می کنیم و با گذاشتن لید سرعت خوب بدست می ارویم و با سعی و خط و گذاشتن پس فاز با قطب نزدیک مبدا اورشوت را بهود میدهیم:

شکل ۱۶: خروجی در sisotool

كنترلر با متلب:

شکل ۱۷: کنترلر با متلب

البته گین 300 که اول گذاشتیم در این کنترلر لحاظ نشده چون جزو سیستم درنظرش گرفتیم در واقع کنترلر اصلی یک گین سیصد در این کنترلر ضرب میشود.

٧ سوال هفتم

۱.۷ بخش اول

برای بدست اوردن خطای زیر دو درصد :

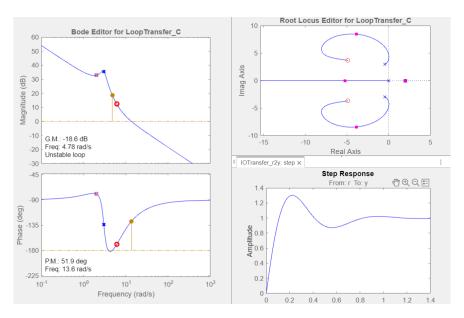
$$E=rac{1}{K_v}$$

$$K_v=rac{1}{rac{0.1(s-2)}{(s^2+0.9s+9)}}$$

$$\lim_{s\to 0}K_v=rac{1}{-0.2/9}=rac{1}{50}$$

$$\vdots$$

$$\frac{-9}{0.2K}=rac{1}{50}$$

$$K=-2250$$

ولی ناپایدار میشود چون K محدود است پس می اییم یک قطب دقیقا روی صفر غیر کمینه فاز انتخاب می کنیم و یک جفت صفر مختلط انتخاب می کنیم که قطب ها را سمت چپ نگه داریم :

C Pole-Zero	=	-2250	$\times \frac{(1+0.26s-1)}{(1-6s-1)}$	$+(0.16s)^2)$ (5.5s)
Dynamics				Edit Selected Dynamics
Туре	Location	Damping	Frequency	Location 2
Real Pole	2	-1	2	
Complex Zero	-4.88 +/- 3.68i	0.799	6.11	
4			•	
Right-click to add	or delete poles/z	eros		
Help				Cancel

شکل ۱۸: کنترلر

________ باربد طاهرخانی

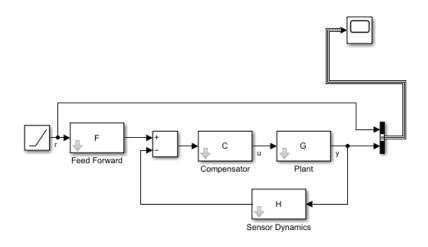

شكل ۱۹: مشخصات سيستم

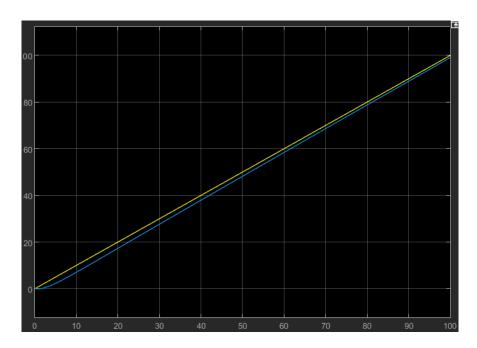
البته این کار در واقعیت نمیشود به دو دلیل ۱. ناپایداری داخلی ایجاد میکند ۲. در واقعیت محل دقیق قطب و صفر ها دقیقا همان چیزی که نیست در شبیه سازی است. پس برای اینکه خطا را کمتر از دو درصد کنیم می آییم تیپ سیستم را بالا ببریم تا به ورودی شیب خطای ماندگار کم شود. برای طراحی کنترل PI فرکانس گذر بهره را مشخص می کنیم که 0.02 است که این کنترلر را در سوال پنج طراحی کردیم با توجه به همان کنترلر خروجی شیب برابر است با:

$$-14(1+0.\frac{0.0125}{s})$$

خروجی شیب:

شکل ۲۰: سیستم در سیمولینک

شکل ۲۱: پاسخ شیب

۲.۷ بخش دوم

برای تابع حساسیت نخست باید تابع متمم حساسیتی پیشنهاد دهیم از انجایی که یک صفر غیر کمینه فاز در دو داریم باید پهنای باند کمتر از دو باشد بخاطر قضیه تشک آبی پس فرکانس گذر بهره را یک میگیریم و از انجا که درجه نسبی سیستم دو و یک صفر غیر کمینه فاز داریم

۱.۲.۷ تابع متمم حساسیت

$$T_d = \frac{\frac{s}{t} + 1}{(s+1)^3}$$

$$T_d(2) = 0 \to t = -2$$

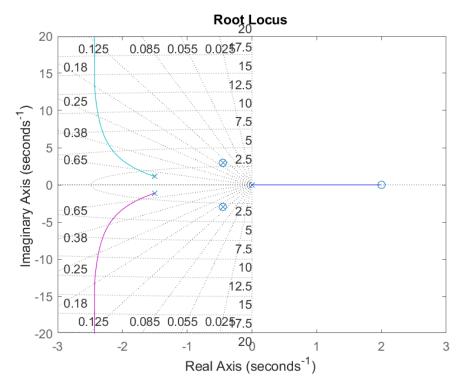
$$T_d = \frac{\frac{-s}{2} + 1}{(s+1)^3}$$

$$S_d = 1 - Td = \frac{s^3 + 3s^2 + 3.5s}{(s+1)^3}$$

۲.۲.۷ کنترلر حساسیت

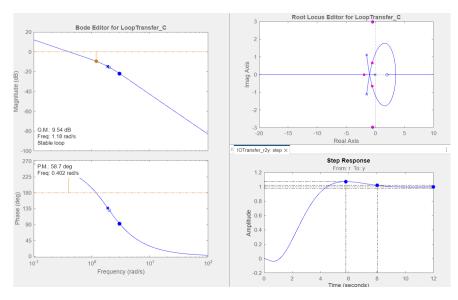
$$C = \frac{T}{S \times P} = K \frac{s^3 + 0.9s^2 + 9s}{s^3 + 3s^2 + 3.5s}$$

K>0 برای پیدا کردن بهره و شرایط دلخواه از مکان هندسی استفاده میکنیم، به ازای

این کنترلر به ازای بهره مثبت همیشه ناپایدار است پس سراغ بهره منفی می رویم و با ازمون و خطا یا با کمک sisotool به پاسخ دلخواه میرسیم:

$$K = -5.7$$

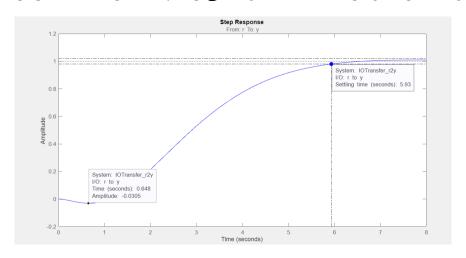
شكل ۲۲: به كمك sisotool بهره لازم را پيدا مي كنيم

۳.۲.۷ پاسخ پله

كنترلر ما برابر است با:

$$C = -5.7 \frac{s^3 + 0.9s^2 + 9s}{s^3 + 3s^2 + 3.5s}$$

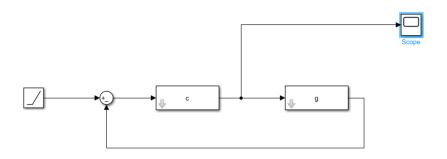
درصد اندرشوت ۳ درصد و در 5.93 ثانیه به جواب می رسیم. که شرایط مسئله را ارضا می کند.

شكل ٢٣: پاسخ پله حساسيت

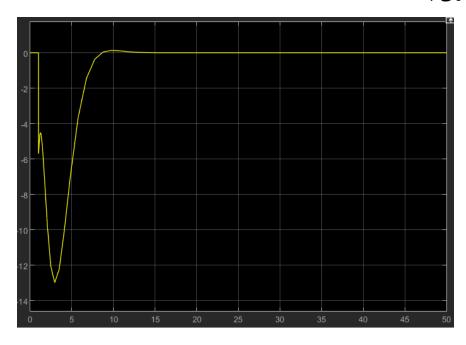
control effort F.Y.Y

در سیمولینک سیستم را پیاده می کنیم و از بعد کنترلر خروجی یا اسکوپ می گیریم تا تلاش کنترلی به ورودی پله و شیب را مشاهده نماییم.

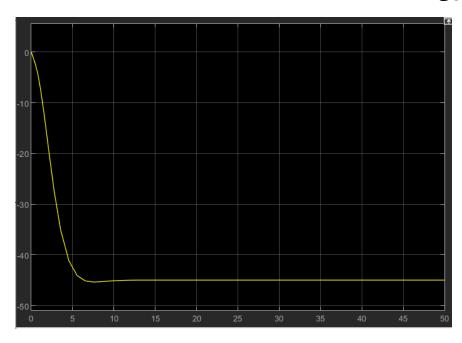
________ باربد طاهرخانی

تلاش كنترلي پله:

همان جور که می بینید یک اندرشوت نسبتا بزرگی دارد. و در حالت ماندگار خطای صفر را داریم البته این را از تیپ سیستم که یک هست میشد پیشبینی کرد.

تلاش كنترلى شيب:

این نمودار نشان میدهد که خطا در حالت ماندگار صفر نخواهد شد.